

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE**(2009. november 16.)****az euroérmék hitelesítéséről és a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék kezeléséről szóló tanácsi rendelet iránti javaslatról****(CON/2009/95)**

(2009/C 284/02)

Bevezetés és jogalap

2009. szeptember 30-án az Európai Központi Bank („EKB”) az Európai Unió Tanácsától azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt az euroérmék hitelesítéséről és a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék kezeléséről szóló tanácsi rendelet ⁽¹⁾ iránti javaslatról (a továbbiakban: a rendelettervezet).

Az EKB-nak a vélemény meghozatalára szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 123. cikke (4) bekezdése harmadik mondatán, valamint a Szerződés 105. cikke (4) bekezdésének első franciabekezdésén és azzal összefüggésben a Szerződés 106. cikkének (2) bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet az euroérmék műszaki előírásaira vonatkozik. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17,5 cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

Általános észrevételek

A rendelettervezet az euro pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet 6. cikkében ⁽²⁾ a hitelintézetekre és egyéb intézményekre rótt azon kötelezettséget hajtja végre, amelynek alapján biztosítaniuk kell az általuk elfogadott és újraforgalmazni kívánt euroérmék valóságának ellenőrzését, illetve a hamisítványok felismerését. Az EKB az ezen intézményeknek az eurobankjegyek valóságának ellenőrzésére vonatkozó kötelezettsége tekintetében a 1338/2001/EK tanácsi rendeletben foglaltakhoz nagyon hasonló rendelkezéseket fogadott el. Mivel az eurobankjegyek és -érmék újraforgalmazásával foglalkozó intézmények vonatkozásában hasonló tartalmú szabályozás van hatályban, így ez segíteni fogja az eurobankjegyek és -érmék hamisításának a közös valutára gyakorolt veszélyének csökkentését.

A rendelettervezet alkalmazásában a Bizottság azon döntése, amelynek értelmében az euroérmék hitelesítéséről és a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék kezeléséről szóló, 2005. május 27-i 2005/504/EK bizottsági ajánlás ⁽³⁾ alapján kifejlesztett, már meglévő érmekezelő rendszereket és felszereléseket veszik alapul, kétségtelven a legjobb módon biztosítja a kialakult gyakorlatok folytatását, valamint egyben a tervezett intézkedések hatékonyságát.

Kezelési díjak

Mindazonáltal, a rendelettervezet 8. cikkének (2) és (4) bekezdéseiben foglalt azon rendelkezésekkel összefüggésben, amelyek alapján a tagállamok bizonyos körülmények fennállása esetén mentességet biztosíthatnak a kezelési díj megfizetése alól, az EKB megkérdőjelezi azt, hogy a készpénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék névértékének 5 %-át kitevő kezelési díj visszatartása megfelel-e a rendelettervezet azon céljának, hogy a tagállamokat az alkalmatlan euroérmék forgalomból történő kivonására kötelezzék. Mint ahogy azt a rendelettervezet (4) preambulumbekkezdése is megfogalmazza, az alkalmatlan euroérmék forgalomban tartása „megnehezíti használatukat”, valamint „az érmék hiteles voltát illetően zavart okozhat a használókban”. A készpénzforgalom céljára alkalmatlan euroérméket ki kell vonni a forgalomból annak biztosítása érdekében, hogy az euroérmék valósága megbízhatóan ellenőrizhető legyen, illetve hogy a hamisítás veszélyének való kitétségük csökkenjen. Ezzel kapcsolatban az EKB úgy véli, hogy a készpénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék értékének megtérítése és az érmék kicserélése esetében kezelési díjat nem kellene felszámolni. Mint ahogy azt az EKB korábbi véleményeiben is kihangsúlyozta, a díjkiszabás a törvényes fizetőeszköz jellegével is ellentétes, hiszen a törvényes fizetőeszközök teljes érteken való cseréje közfeladatnak minősül ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2009) 459 végleges.

⁽²⁾ HL L 181., 2001.7.4., 6. o.

⁽³⁾ HL L 184., 2005.7.15., 60. o.

⁽⁴⁾ Lásd: CON/2009/52 vélemény. Az EKB valamennyi véleményét közzéteszik az EKB honlapján: <http://www.ecb.europa.eu>

Mindazonáltal az EKB véleménye szerint a 15 %-os díj alkalmazása megalapozott lenne mindazon esetekben, amikor az ellenőrizendő érmék között anomáliák vagy a rendelettervezet 9. cikkében említett előírásoktól való eltérés miatt viszonylag nagy mennyiségben található forgalomra alkalmatlan.

Abban az esetben, ahol az EKB a rendelettervezet módosítására tesz javaslatot, a melléklet tartalmazza a szerkesztési javaslatot és az ahhoz fűzött magyarázatot.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2009. november 16-án.

az EKB elnöke
Jean-Claude TRICHET

MELLÉKLET

Szerkesztési javaslatok

A Bizottság által javasolt szöveg	Az EKB által javasolt szöveg (*)
-----------------------------------	----------------------------------

1. módosítás

A rendelettervezet 3. cikkének (1) bekezdése

3. cikk	3. cikk
„(1) Az intézmények biztosítják, hogy az általuk elfogadott és újraforgalmazni kívánt eurobankjegyek és -érmék hitelesítésre kerüljenek. Az intézmények e kötelezettségüknek a következők szerint tesznek eleget:	„(1) Az intézmények biztosítják, hogy az általuk elfogadott és újraforgalmazni kívánt 2 euro, 1 euro, valamint 50 cent névértékű eurobankjegyek és -euro érmék hitelesítésre kerüljenek. Az intézmények e kötelezettségüknek a következők szerint tesznek eleget:
a) elsősorban az érmefeldolgozó gépek 5. cikk (3) bekezdésében említett listáján szereplő érmefeldolgozó gépek segítségével; vagy	a) elsősorban az érmefeldolgozó gépek 5. cikk (3) bekezdésében említett listáján szereplő érmefeldolgozó gépek segítségével; vagy
b) képzett személyzet alkalmazásával.”	b) képzett személyzet alkalmazásával.”

Magyarázat

Az EKB azt javasolja, hogy a hitelesítési eljárást a legalább 50 cent névértékkel rendelkező érmékre (azaz 2 euro, 1 euro és 50 cent) korlátozzák. A 20 cent vagy annál kevesebb névértékű érmék esetében valójában az alacsony névérték esetében i. a fém értékéhez viszonyítva, illetve ii. a hamisítás költségeihez képest csekély a hamisítás veszélye. Valamennyi érme hitelesítésre történő benyújtása komoly terhet róna az intézményekre, amelyet a szóban forgó érmék értéke nem tesz indokolttá.

2. módosítás

A rendelettervezet 4. cikkének (1) bekezdése

4. cikk	4. cikk
„(1) Az intézmények kötelesek érmefeldolgozó gépeiken kijelölt nemzeti hatóságaikkal vagy az Európai Műszaki és Tudományos Központtal (ETSC) érzékelési tesztet végezteni. Az érzékelési tesztnek biztosítania kell, hogy az érmefeldolgozó gépek elutasítják a hamisított érmék ismert típusait, valamint minden olyan, érme jellegű tárgyat, amely nem felel meg a valódi euroérmék tulajdonságainak.”	„(1) Az intézmények kötelesek kizárólag olyan érmefeldolgozó gépeiken gépeket használhatnak, amelyek megfeleltek a kijelölt nemzeti hatóságaikkal hatóságaik vagy az Európai Műszaki és Tudományos Központtal Központ (ETSC) által tesztet végezteni végzett érzékelési tesztnek . Az érzékelési tesztnek biztosítania kell, hogy az érmefeldolgozó gépek elutasítják gép típusa elutasítja a hamisított érmék ismert típusait, valamint minden olyan, érme jellegű tárgyat, amely nem felel meg a valódi euroérmék tulajdonságainak, továbbá a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérméket. ”

Magyarázat

Az EKB véleménye szerint logikusabb megközelítés az intézmények számára az olyan érmefeldolgozó gépek használatát előírni, amelyek megfeleltek az érzékelési tesztnek. Ez lehetővé tenné az érzékelési tesztnek már sikeresen megfelelt érmefeldolgozó gépek számos intézmény által történő alkalmazását, így szükségtelenné válna a tesztet minden egyes intézmény esetében újra elvégezni. Ezen túlmenően ez a rendelettervezet 5. cikkében foglaltaknak is jobban megfelelne, mivel ott kerül szabályozásra az, hogy az érzékelési teszt akár a gyártó telephelyén is elvégezhető, valamint hogy a Bizottság a honlapján fogja közzétenni mindazon érmefeldolgozó gépek konszolidált listáját, amelyek tesztje sikeres volt. Az EKB továbbá javasolja az érzékelési tesztnek az érmefeldolgozó gépek bizonyos típusaira (azaz az azonos hardvert és szoftvert használó, valamint azonos alapvető funkciókkal rendelkező gépekre) történő korlátozását, mivel ez is elegendő lenne annak biztosítására, hogy valamennyi azonos típusú érmefeldolgozó gép megfeleljen a rendelettervezet követelményeinek.

A rendelettervezet 2. cikkének b) pontjában foglaltak szerint továbbá a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék a hitelesítés során elutasítandóként kerülnek meghatározásra. Ennélfogva a rendelettervezet 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt megfogalmazásnak egyértelművé kellene tennie azt, hogy az érzékelési tesztnek alávetett érmefeldolgozó gépeknek a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérméket is fel kell ismernie.

A Bizottság által javasolt szöveg

Az EKB által javasolt szöveg (1)

3. módosítás

A rendelettervezet 6. cikkének (3) bekezdése

<p>6. cikk</p> <p>„(3) Az egyes tagállamok által adott évben ellenőrzött gépek számát úgy kell megállapítani, hogy az e gépeken az adott évben feldolgozott euroérmék volumene a szóban forgó tagállam által az euroérmék bevezetésétől a megelőző év végéig eltelt időszakban kibocsátott érmék összes kumulált nettó volumenének legalább egyharmada legyen. Az ellenőrizendő gépek száma a forgalomba hozatalra szánt euroérmék három legnagyobb címletének volumene alapján kerül kiszámításra.”</p>	<p>6. cikk</p> <p>„(3) Az egyes tagállamok által adott évben ellenőrzött gépek számát számának a tagállamban működő összes gép 10 %-át kell kitennie, vagy számukat úgy kell megállapítani, hogy az e gépeken az adott évben feldolgozott euroérmék volumene a szóban forgó tagállam által az euroérmék bevezetésétől a megelőző év végéig eltelt időszakban kibocsátott érmék összes kumulált nettó volumenének legalább egyharmada legyen. Az Utóbbi esetben az ellenőrizendő gépek száma a forgalomba hozatalra szánt euroérmék három legnagyobb címletének volumene alapján kerül kiszámításra.”</p>
--	--

Magyarázat

Az EKB álláspontja szerint a tagállamoknak választási lehetőséget kell biztosítani abban, hogy a területükön működő érmefeldolgozó gépeket akár a rendelettervezetben meghatározott számítási mód alkalmazásával vagy akár ezeknek az érmefeldolgozó gépeknek meghatározott százalékos arányában ellenőrizzék. Mivel az érmék az euroövezeten belül vannak forgalomban, ezért az érméknek az egyik tagállamból a másikba történő áramlása valójában jelentősen befolyásolhatja az adott tagállamban forgalomban lévő érmék mennyiségét. Ez alapján néhány tagállam számára megfelelőbb lenne az érmefeldolgozó gépeket az általuk kibocsátott érmék kumulált nettó mennyiségétől függetlenül ellenőrizni. A tagállamok által ellenőrzött érmefeldolgozó gépek száma mindkét esetben elég magas lenne ahhoz, hogy az euroérmék vizsgálatát végző intézmények kapacitásának megfelelő ellenőrzését biztosítsa.

4. módosítás

A rendelettervezet 8. cikke

<p>8. cikk</p> <p>„(1) A beszolgáltatott, készpénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék beváltása vagy pótlása során az érmék névértékének 5 %-át kitevő kezelési díj kerül visszatartásra. A kezelési díj a beszolgáltatott euroérmék névértékének 15 %-ával egészül ki, ha a 10. cikkben foglaltak szerint az egész zsákot vagy dobozt ellenőrizni kell.</p> <p>(2) A tagállamok általános mentességet biztosíthatnak a kezelési díj alól, ha az érméket beszolgáltató természetes vagy jogi személy szorosan és rendszeresen együttműködik a kijelölt nemzeti hatóságokkal a hamis és a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék forgalomból történő kivonása terén.</p> <p>(3) A szállítási és ezzel összefüggő egyéb költségek a beszolgáltató jogi vagy természetes személyt terhelik.</p> <p>(4) A (2) bekezdésben rögzített mentesség sérelme nélkül, minden egyes természetes vagy jogi személy évente és címletenként maximum egy kilogramm, a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérme kezelési díja alól mentesül.”</p>	<p>8. cikk</p> <p>„(1) A beszolgáltatott, készpénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék beváltása vagy pótlása során az érmék névértékének 5 %-át kitevő kezelési díj kerül visszatartásra. A kezelési díj a pénzforgalom céljára alkalmatlan, beszolgáltatott euroérmék névértékének 15 %-ával egészül ki, át kitevő kezelési díj kerül visszatartásra ezen pénzürmék beváltása vagy pótlása során, ha a 10. cikkben (2) bekezdésében foglaltak szerint az egész zsákot vagy dobozt ellenőrizni kell.</p> <p>(2) A tagállamok általános mentességet biztosíthatnak a kezelési díj alól, ha az érméket beszolgáltató természetes vagy jogi személy szorosan és rendszeresen együttműködik a kijelölt nemzeti hatóságokkal a hamis és a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérmék forgalomból történő kivonása terén.</p> <p>(3) A szállítási és ezzel összefüggő egyéb költségek a beszolgáltató jogi vagy természetes személyt terhelik.</p> <p>(4) A (2) bekezdésben rögzített mentesség sérelme nélkül, minden egyes természetes vagy jogi személy évente és címletenként maximum egy kilogramm, a pénzforgalom céljára alkalmatlan euroérme kezelési díja alól mentesül.”</p>
---	--

A Bizottság által javasolt szöveg

Az EKB által javasolt szöveg ⁽¹⁾

Magyarázat

Lásd a kezelési díjakra vonatkozó fenti bekezdést.

5. módosítás

A rendelettervezet 14. cikke

<p>14. cikk</p> <p>„Ez a rendelet az <i>Európai Unió Hivatalos Lapjában</i> való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.</p> <p>Ez a rendelet 2012. január 1-jétől alkalmazandó.</p> <p>Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban, az Európai Közösséget létrehozó Szerződéssel összhangban.”</p>	<p>14. cikk</p> <p>„Ez a rendelet az <i>Európai Unió Hivatalos Lapjában</i> való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.</p> <p>Ez a rendelet 2012. január 1-jétől alkalmazandó.</p> <p>Azon tagállamok, amelyekben e rendelet hatálybalépésekor a 2005/504/EK bizottsági ajánlás végrehajtására vonatkozó szabályok vannak hatályban, e szabályok alkalmazását a 2012. január 1-jétől kezdődő további hároméves átmeneti időszak során folytathatják.</p> <p>Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban az Európai Közösséget létrehozó Szerződéssel összhangban.”</p>
--	---

Magyarázat

A rendelettervezet lehetővé teszi a jól bevált nemzeti gyakorlatok ideiglenes továbbvitelét a 2005/45/EK bizottsági ajánlás alapján, figyelembe véve különösen a bizottsági ajánlást végrehajtó tagállamokban az érmefeldolgozó gépek működésbe helyezésével kapcsolatban felmerült beruházásokat is.

⁽¹⁾ A szövegben vastag betűvel szedve szerepel az EKB által beilleszteni javasolt új szöveg. A szövegben áthúzott betűvel szedve szerepelnek az EKB által törölni javasolt részek.